

Βρυξέλλες, 24 Φεβρουαρίου 2021
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2021/0048(NLE)

6446/21
ADD 29

RECH 72
COMPET 123
IND 40
MI 105
SAN 82
TRANS 94
AVIATION 42
ENER 50
ENV 94
SOC 95
TELECOM 70
AGRI 79
SUSTDEV 22
REGIO 29
IA 22

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	23 Φεβρουαρίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	SWD(2021) 38 final - Part 8/9
Θέμα:	ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ που συνοδεύει το έγγραφο πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» Ευρωπαϊκή σύμπραξη για μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - SWD(2021) 38 final - Part 8/9.

συνημμ.: SWD(2021) 38 final - Part 8/9



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.2.2021
SWD(2021) 38 final

PART 8/9

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

**πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων
στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»**

Ευρωπαϊκή σύμπραξη για μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία

{COM(2021) 87 final} - {SEC(2021) 100 final} - {SWD(2021) 37 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης (έως 2 σελίδες)
Εκτίμηση επιπτώσεων όσον αφορά μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία (CBE)
A. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί είναι πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;
Υπάρχουν τόσο οικονομικά όσο και περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζονται παράλληλα. Το κυριότερο πρόβλημα είναι το «τριπλό έλλειμμα» σε επίπεδο καινοτομίας, υιοθέτησης από την αγορά και βιωσιμότητας. Κατά συνέπεια, οι δραστηριότητες Ε&Κ δεν είναι επαρκώς ενοποιημένες στην ΕΕ, με αποτέλεσμα βραδύτερους ρυθμούς της διαδικασίας καινοτομίας. Παράλληλα, η είσοδος υφιστάμενων ώριμων λύσεων βιολογικής βάσης στην αγορά παρεμποδίζεται και οι περιβαλλοντικές επιδόσεις τους δεν διασφαλίζονται αυτομάτως. Τα κυριότερα επιστημονικά και τεχνολογικά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζει η CBE είναι η ανεπαρκής Ε&Κ, διατομεακή συνεργασία και μεταφορά γνώσεων σχετικά με βιώσιμες λύσεις που βασίζονται στην κυκλική βιοοικονομία.
Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;
Ο γενικός στόχος είναι η προώθηση της μετάβασης της κοινωνίας στη βιώσιμη βιοοικονομία μέσω της αύξησης της Ε&Κ σε βιώσιμες και ανταγωνιστικές λύσεις για την αύξηση της κυκλικότητας και της χρήσης βιομάζας, καταλοίπων και αποβλήτων. Στόχο αποτελεί επίσης η υιοθέτηση περιφερειακής προσέγγισης κατά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ) και της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ προκειμένου να επιταχυνθεί η μετάβαση στην ιδέα του «Υγιούς Πλανήτη». Οι επιστημονικοί στόχοι είναι η βελτίωση της ικανότητας Ε&Κ για λύσεις που βασίζονται στην κυκλική βιοοικονομία και η διασφάλιση καλύτερης ανταλλαγής γνώσεων, τόσο εντός και μεταξύ των αλυσίδων αξίας, όσο και σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και η συνεκτίμηση της Ε&Κ σε ζητήματα βιωσιμότητας. Οι οικονομικοί στόχοι είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών περιφερειών στον τομέα και η αντιμετώπιση των ελλείψεων της αγοράς της ευρωπαϊκής βιομηχανίας βιοπροϊόντων με τη διατήρηση της καινοτομίας και των νέων βιοδυνιστηρίων εντός της Ευρώπης. Οι βασικοί κοινωνικοί στόχοι είναι η συμβολή σε μια κυκλική οικονομία που λειτουργεί με βιώσιμο τρόπο και η βελτίωση της κυκλικότητας του τομέα των βιοπροϊόντων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματός του.
Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ (επικουρικότητα);
Η πρωτοβουλία συνδυάζει εμπειρογνωσία και τεχνολογίες που είναι διαθέσιμες στα κράτη μέλη, στις περιφέρειες και στις αλυσίδες αξίας της ΕΕ, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν πρόσθετες συνέργειες. Τα έργα της CBE μπορούν να συνδυαστούν με εθνικά έργα και με έργα που στηρίζονται από τα διαρθρωτικά και περιφερειακά ταμεία της ΕΕ. Η αντιμετώπιση των περισσότερων εμποδίων στη βιοοικονομία δεν αποτελεί εθνική αρμοδιότητα, αλλά υπόκειται σε ρύθμιση σε ενωσιακό επίπεδο, με κανόνες σχετικά π.χ. με τα εξής: πτυχές της βιώσιμης προμήθειας βιομάζας· έλξη της αγοράς μέσω στόχων· τυποποίηση προϊόντων· επισημάνση και συστήματα οικολογικών δημόσιων συμβάσεων· και περιβαλλοντικές επιδόσεις. Χωρίς παρέμβαση σε επίπεδο ΕΕ, δεν θα υπήρχε επαρκής δράση σε εθνικό επίπεδο.
B. Λύσεις
Ποιες είναι οι διάφορες επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;

Ως μέσο στήριξης της E&K εξετάστηκαν οι ακόλουθες επιλογές:

- παραδοσιακές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων βάσει του προγράμματος-πλαίσιου (βασική επιλογή)·
- ευρωπαϊκή σύμπραξη κοινού προγραμματισμού (επιλογή 1)· και
- θεσμοθετημένη ευρωπαϊκή σύμπραξη βάσει του άρθρου 187 της ΣΛΕΕ (επιλογή 3).

Παρότι και οι δύο επιλογές σύμπραξης θα απέφεραν καλύτερα αποτελέσματα από τις συνήθεις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, η θεσμοθετημένη σύμπραξη (επιλογή 3) θα ήταν καλύτερη από μια σύμπραξη κοινού προγραμματισμού. Η επιλογή αυτή είχε την υψηλότερη συνολική βαθμολογία, λόγω των μεγαλύτερων δυνητικών οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων και της μεγαλύτερης συνοχής με εξωτερικά προγράμματα.

Η επιλογή 3 είναι η προτιμώμενη λύση για τους ακόλουθους λόγους:

- Μπορεί να επιτύχει αποτελεσματικά τους στόχους του προγράμματος με τη συμμετοχή προσηλωμένων εταίρων από τη βιομηχανία και άλλων παραγόντων (π.χ. κράτη μέλη, περιφέρειες, ακαδημαϊκή κοινότητα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών) οι οποίοι θα συνεργαστούν βάσει ενός κατάλληλου μοντέλου διακυβέρνησης.
- Παρέχει επαρκή διαφάνεια και ανοικτό χαρακτήρα κατά την επιλογή των προτεραιοτήτων και των στόχων και εξασφαλίζει τη συμμετοχή εταίρων και ενδιαφερομένων από ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, από διάφορους τομείς, περιβάλλοντα και επιστημονικούς κλάδους, συμπεριλαμβανομένων διεθνών παραγόντων (κατά περίπτωση και χωρίς να επηρεάζεται η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα).
- Οι τυποποιημένες διαδικασίες της συγκεκριμένης επιλογής θα διευκολύνουν τη συμμετοχή των ΜΜΕ, καθώς και τη διάδοση και χρήση των αποτελεσμάτων.
- Παρέχεται υψηλή προσθετικότητα, δηλαδή υψηλές δυνατότητες διάρθρωσης των βιομηχανιών βιοπροϊόντων.
- Διασφαλίζεται η κατεύθυνση μέσω της τυποποίησης των δεσμεύσεων των εταίρων για επίτευξη συγκεκριμένων στόχων, κάτι που θα συμβάλει εντέλει στην επίτευξη στόχων πολιτικής υψηλού επιπέδου.
- Όσον αφορά τη χρηματοδότηση, προβλέπονται χρηματοδοτικές συνεισφορές και/ή συνεισφορές σε είδος από εταίρους εκτός της ΕΕ, σε ποσοστό μεταξύ 50 % και 75 % επί του συνολικού προϋπολογισμού της ευρωπαϊκής σύμπραξης. Αναμένεται ότι οι χρηματοδοτικές δεσμεύσεις θα είναι ως επί το πλείστον σε είδος και —σε μικρότερο βαθμό— θα λάβουν τη μορφή χρηματοδοτικών συνεισφορών στο πλαίσιο έργων και όχι σε επίπεδο προγράμματος.
- Η συνοχή και οι συνέργειες εντός του τοπίου E&K της ΕΕ θα διασφαλιστούν μέσω επίσημων συμφωνιών μεταξύ της προτεινόμενης πρωτοβουλίας και άλλων πρωτοβουλιών, καθώς και μέσω της συνδιαμόρφωσης του θεματολογίου και της δέσμευσης της ομάδας υποστήριξης.

Ποιες απόψεις διατύπωσαν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Η πλειονότητα (πάνω από 50 %) των απαντησάντων στη δημόσια διαβούλευση ανέφεραν ότι πολλοί από τους στόχους της σύμπραξης ήταν ουσιώδεις, ιδίως η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα. Οι απαντήσαντες θεώρησαν ότι η ανάπτυξη κοινοπραξιών, ευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας και τεχνολογίας αποτελεί πλεονέκτημα, αλλά ότι η διοικητική επιβάρυνση είναι μειονέκτημα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα θεωρείται ότι είναι το κενό καινοτομίας της ΕΕ όσον αφορά τη μετατροπή των αποτελεσμάτων της έρευνας σε καινοτόμα κυκλικά προϊόντα βιολογικής προέλευσης. Η πλειονότητα (πάνω από 50 %) θεωρούν πολύ σημαντική τη συμμετοχή της βιομηχανίας και ορθό το πεδίο εφαρμογής και την κάλυψη της σύμπραξης. Παρότι οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι (54 %) που απάντησαν στη διαβούλευση

θεωρούν ότι μια θεσμοθετημένη σύμπραξη αποτελεί την καλύτερη λύση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, η στήριξη των πολιτών ήταν μικρότερη.
Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής
Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδιάλλως, των κυριότερων επιλογών);
Όλοι οι παράγοντες της βιοοικονομίας μπορούν δυνητικά να επωφεληθούν οικονομικά, με αποτέλεσμα την ισορροπημένη περιφερειακή/τοπική ανάπτυξη. Αναμένεται υψηλότερο και ασφαλέστερο εισόδημα για τους πρωτογενείς παραγωγούς βιομάζας, ακόμη και σε μειονεκτούσες περιοχές. Άλλα οφέλη είναι η οικονομική μεγέθυνση για τις ΜΜΕ, η μεγαλύτερη μόχλευση επενδύσεων για βιοδιυλιστήρια και τους οικονομικούς φορείς τους (παράγοντες της βιομηχανίας) και η μακροπρόθεσμη συμμετοχή και δέσμευση όλων των παραγόντων. Οι δήμοι και οι περιφέρειες αναμένεται να επωφεληθούν από την εξοικονόμηση δαπανών διάθεσης βιολογικών αποβλήτων. Ο κοινωνικός αντίκτυπος αναμένεται να είναι η βελτίωση της πρόσβασης σε καινοτόμες λύσεις βιολογικής βάσης στην Ευρώπη, καθώς και της υιοθέτησής τους, η ενίσχυση της θέσης των τοπικών/περιφερειακών κοινοτήτων ώστε να μπορούν να διαχειρίζονται τους φυσικούς πόρους τους, και η δημιουργία (ή βελτιωμένη αναδιάρθρωση) μιας νέας τοπικής/περιφερειακής μεταποιητικής βάσης. Οι παράγοντες της αγοράς, όπως οι κάτοχοι εμπορικών σημάτων και οι καταναλωτές, θα έχουν πρόσβαση σε πιο βιώσιμα προϊόντα. Σημαντικότερες είναι οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η παραγωγή και επεξεργασία βιομάζας με πιο βιώσιμο τρόπο και με τη χρήση βιολογικών αποβλήτων ως πρώτης ύλης θα οδηγήσει σε μείωση των εκπομπών CO₂ και θα συμβάλει στην αποφυγή συγκρούσεων με την παραγωγή τροφίμων, της υπερεξόρυξης βιομάζας και των μη βιώσιμων αλλαγών χρήσης γης. Με τον τρόπο αυτόν θα διευκολυνθεί η διατήρηση και η αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας. Η παραγωγή κλειστού βρόχου και η αξιοποίηση των βιολογικών αποβλήτων θα αυξήσουν την κυκλικότητα. Η CBE θα βελτιώσει την αποδοτικότητα των αλυσίδων αξίας ως προς τη χρήση πόρων, παραδείγματος χάρι, μέσω της ανάκτησης θρεπτικών συστατικών για τη γεωργία και τη δασοκομία από τις ροές αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένων των λυμάτων) και τα γεωργικά κατάλοιπα.
Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδιάλλως, των κυριότερων επιλογών);
Καθώς η επιλογή 3 θα βασιστεί στη δομή της υφιστάμενης κοινής επιχείρησης βιομηχανιών βιοπροϊόντων, το κόστος της θα περιλαμβάνει τις δαπάνες λειτουργίας ενός γραφείου της κοινής επιχείρησης για τη διάρκεια της πρωτοβουλίας. Το μερίδιο των διοικητικών δαπανών για τις επιχειρήσεις ανέρχεται σε 30 εκατ. EUR, ενώ με το ίδιο ποσό επιβαρύνεται η ΕΕ. Αυτό αντιπροσωπεύει 1-2 % του συνολικού κόστους της πρωτοβουλίας. Το κόστος αυτό αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από τα οφέλη που αναφέρονται ανωτέρω, και ειδικότερα από τα αποτελέσματα μόχλευσης της συγχρηματοδότησης για την επίτευξη της απαιτούμενης κλίμακας πόρων για την εκπλήρωση των φιλόδοξων στόχων. Δεν αναμένονται αρνητικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή κόστος συμμόρφωσης.
Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;
Δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις για τις ΜΜΕ και την ανταγωνιστικότητα. Όλες οι επιπτώσεις αναμένεται να είναι θετικές. Βάσει της ιδιαίτερα θετικής εμπειρίας από την ΚΕ ΒΒΙ (ισχυρή συμμετοχή ΜΜΕ σε έργα, συμπεριλαμβανομένου του συντονισμού τους), η επιλογή 3 λαμβάνει υψηλή βαθμολογία σε αυτή την πτυχή.

Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις;
Δεν αναμένονται επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις ή δυσκολίες κατά τη διαδικασία υλοποίησης.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;
Όχι, όλες οι επιπτώσεις περιγράφονται ανωτέρω.
Αναλογικότητα;
Η προτιμώμενη επιλογή παρέχει όλα τα στοιχεία για την επίτευξη των στόχων και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίλυση του προβλήματος.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;
Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται στον κανονισμό για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», η ενδιάμεση αξιολόγηση θα διενεργηθεί το αργότερο 4 έτη από την ημερομηνία έναρξης της πρωτοβουλίας, ενώ το αργότερο 4 έτη μετά τη λήξη της θα διενεργηθεί τελική αξιολόγηση.